

Conseqüències en la SALUT de les violències vers la infància i l'adolescència.

Abordatge de les violències des de la comunitat educativa. 7è curs anual.

Dra. Anna Fàbregas. Pediatra.
Coordinadora Equip EMMA.
Servei de Pediatria. HUVH.

22/01/2025

#UnDeCadaCinc

Índex

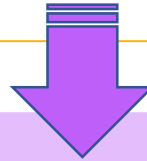
- Definició de les violències
- Tipus de violències
- Impacte de la violència a la SALUT
- Factors de risc i de protecció
- Indicadors de detecció
- Actuació i acompanyament emocional
- Prevenció
- Dades EMMA

DEFINICIÓ I TIPUS DE VIOLÈNCIES

Violència vers la infància i l'adolescència

Abusos i desatenció de que són objectes els NNA menors de 18 anys i que inclou tots els tipus de maltractament físic o psicològic, abús sexual, desatenció, negligència i explotació que causin o puguin causar un mal a la salut, desenvolupament o dignitat del NNA, o posar en perill la seva supervivència, en el context d'una relació de responsabilitat, confiança o poder.

- És un **problema de salut pública** molt important i una **violació dels drets humans** fonamentals, inclòs el dret a la vida, el dret a la protecció de totes les formes de violència, i el dret a gaudir del màxim possible la salut.
- Provoca **conseqüències negatives** al llarg de la vida per a la salut mental i física, sexual i reproductiva, el rendiment acadèmic i la vida social.

Tipologies de violència

Violència física

Actes no accidentals per part d'un/a cuidador/a que causen o poden causar danys físics en l'infant o adolescent.

1 de cada 4 a nivell mundial

Violència emocional

El fracàs del cuidador/a en proporcionar un entorn adequat i de suport inclou actes que tenen un efecte advers en la salut emocional i el desenvolupament del/de la nen/a.

3 de cada 10

Violència sexual

Els contactes i interaccions entre un/a nen/a i un adult, o entre dues persones menors d'edat, quan l'agressor fa servir a l'infant per estimular-se sexualment ell mateix, a l'infant o a una altra persona. L'agressor utilitza la situació de poder o control de la qual disposa per interactuar sexualment amb l'infant mitjançant la manipulació, la pressió o l'engany.

1 de cada 5

Negligència

Es defineix com qualsevol acció o falta d'acció en què les necessitats físiques o psicològiques bàsiques de l'infant no són ateses temporalment o permanent i poden resultar en un deteriorament greu de la salut o del desenvolupament.

És la tipologia més freqüent

Violència online

És la violència exercida a través de les TIC (Tecnologies de la Informació i Comunicació)

8 de cada 10 adolescents

Exposició a la Violència de Gènere

La visualització de violència vers la mare constitueix violència infantil i/o adolescent

Tipus de violències

VIOLENCIA FÍSICA

Actes **no** accidentals per part del cuidador que poden causar dany físic: cops, sacsejar, cremades, fractures, fer mal amb un objecte..

VIOLENCIA EMOCIONAL

Fracàs del cuidador en proporcionar un suport i entorn adequat per al correcte desenvolupament de l'infant o adolescent: comentaris de menyspreu (indiferència, ridiculitzar, menyspreu, amenaces..)

Tipus de violències

NEGLIGÈNCIA

Les necessitats físiques bàsiques del nen/a (alimentació, roba, higiene, protecció i vigilància, educació i/o cures mèdiques) no són ateses per cap cuidador/a, provocant un perill o dany en la vida.

Tipus més freqüent

- > Retard pondoestural sense causa.
- > Retard psicomotor.
- > Trastorns del comportament: hiperactivitat, agressivitat, apatia...
- > Trastorns que es manifesten a l'escola: absentisme no justificat.
- > Manca d'higiene personal.
- > Càries dental extensa.
- > Malnutrició o obesitat mòrbida.
- > Violència de gènere en la família.

VIOLÈNCIA DE GÈNERE

-L'exposició a la VG o ser **testimoni de VG** és un tipus de violència cap a l'infant o adolescent fill/a de la víctima.

-**Violència vicària**: consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

-**Violència entre adolescents**: assetjament o VF, VS o emocional per part de la parella

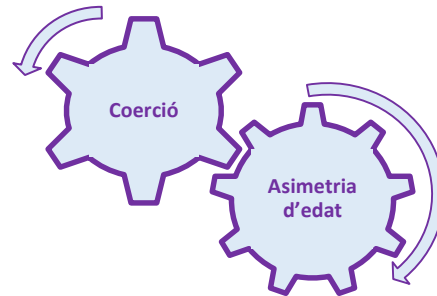
Tipus de violències

VIOLENCIA SEXUAL INFANTIL

Els contactes i interaccions de caràcter sexual entre un adult i un NNA, quan l'agressor utilitza la desigualtat de poder per obtenir-ne satisfacció sexual. La VS pot ser també comesa per una persona menor de 18 anys quan aquesta és significativament més gran que l'infant (víctima) o quan l'agressor està en una posició de poder o control sobre l'altre. (National Center on Child Abuse and Neglect)

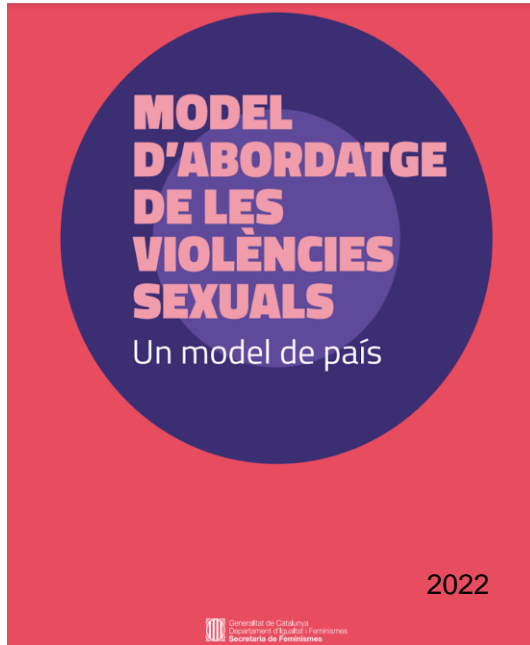
Definició de consentiment: acord voluntari d'una persona, que legalment pot donar el seu consentiment per participar en qualsevol acte. L'edat legal de consentiment varia segons els països, a Espanya és als 16 anys. (Article 181.2 del Codi Penal espanyol).

La prestació del **consentiment sexual** s'ha de fer des de la llibertat, ha de romandre vigent durant tota la pràctica sexual i està acotada a una persona o diverses persones, a unes determinades pràctiques sexuals i a unes determinades mesures de precaució, tant davant d'un embaràs no desitjat com d'infeccions de transmissió sexual.

Violència sexual

Violència sexual infantil. Característiques

- Incidència en **2-3 nenes per cada nen**.
- Nenes**: major nombre de nenes en la violència sexual intrafamiliar, edat d'inici menor (7-8 anys).
- Nens**: un major nombre de nens a la violència sexual extrafamiliar, amb una edat d'inici posterior (11-12 anys).
- Agressor**: aprox. 95% són homes. Habitualment mantenen una relació de confiança prèvia amb NNA. Sovint ocorre durant molt de temps, fins i tot anys, com episodis repetits que es tornen més invasius amb el temps.
- **Població LGBTI+ i diversitat funcional**, més risc de patir VSI.

Epidemiologia

Continua sent **desconegut** el nombre **real** de víctimes de violència infantil i de l'adolescència.

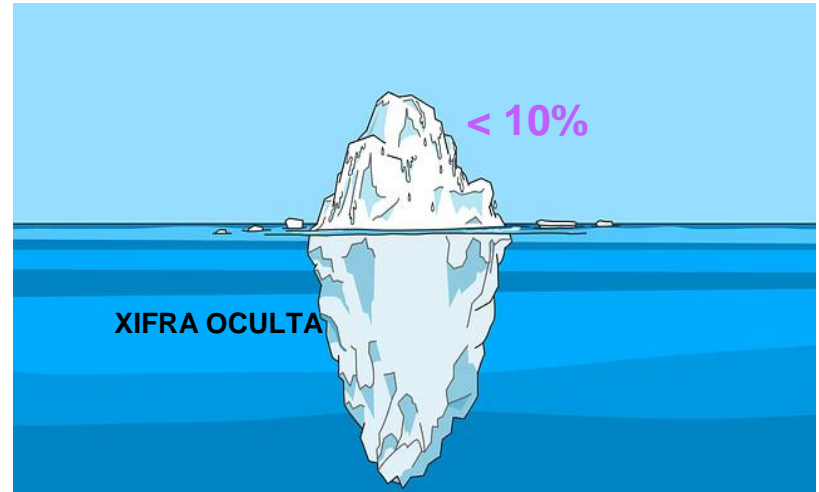
Partim d'estudis de prevalença en investigació en victimologia que indiquen que **més del 25% dels nens** i nenes han estat víctimes de violència per part dels seus cuidadors.*

Els estudis centrats en la incidència (denúncies, notificacions, RUMI..) pot ser que donin una informació insuficient o incompleta de la realitat de la violència en la infància i adolescència.

Es calcula que **menys del 10%** dels casos de violència contra nens i nenes es notifica.*

XIFRA OCULTA: Les víctimes tenen diversos motius per no voler explicar això que els hi ha passat: sentiment de vergonya, culpa, por per les amenaces dels perpetradors, no reconeixen son víctimes de violència..

**Més mal em fa a mi. Save the Children. Abril 2020.*

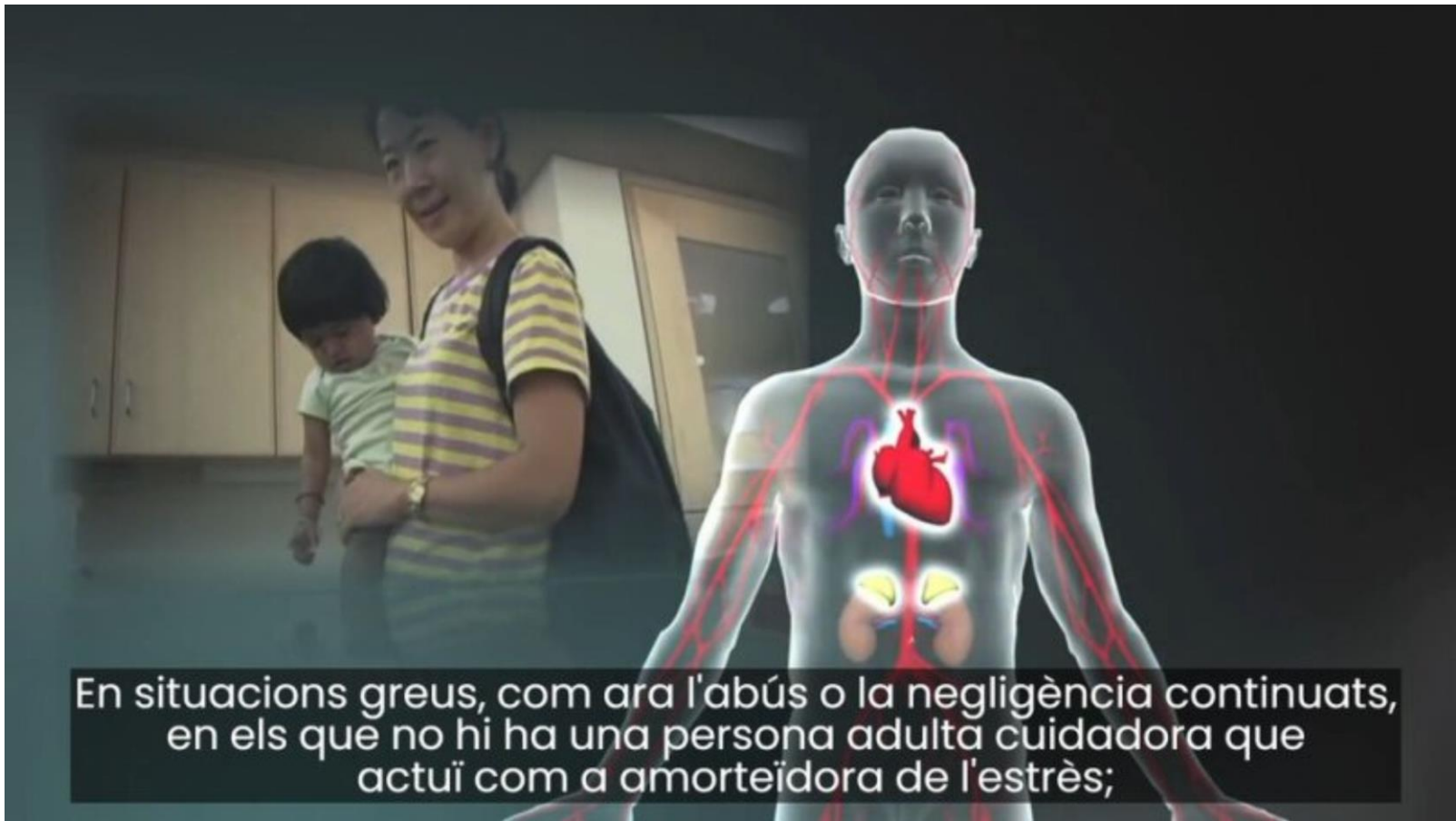

Tipologies de violència

IMPACTE DE LA VIOLÈNCIA EN LA SALUT

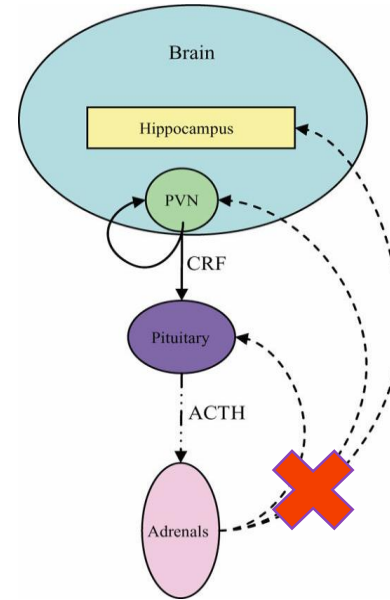

En situacions greus, com ara l'abús o la negligència continuats, en els que no hi ha una persona adulta cuidadora que actuï com a amortidor de l'estrès;

Conseqüències de les violències en la salut

- L'exposició al trauma durant l'època del desenvolupament augmenta el **risc de trastorns psiquiàtrics i altres trastorns mèdics** a l'edat adulta.
- Quan un nen/a pateix **experiències adverses primerenques (EAP/ACE)** importants (pobresa, abús, negligència, violència..) en absència de relacions protectores amb els cuidadors adults, els **sistemes de resposta a l'estrès** d'un nen/a es posen en alerta màxima i quan es produeix una activació freqüent, perllongada i d'alt nivell del sistema HPA, la resposta es converteix en "tòxica".

El sentiment d'amenaça és el principal obstacle al desenvolupament cerebral

Trauma Violence Abuse. 2009 October ; 10(4): 389-410.

Conseqüències de les violències en la salut

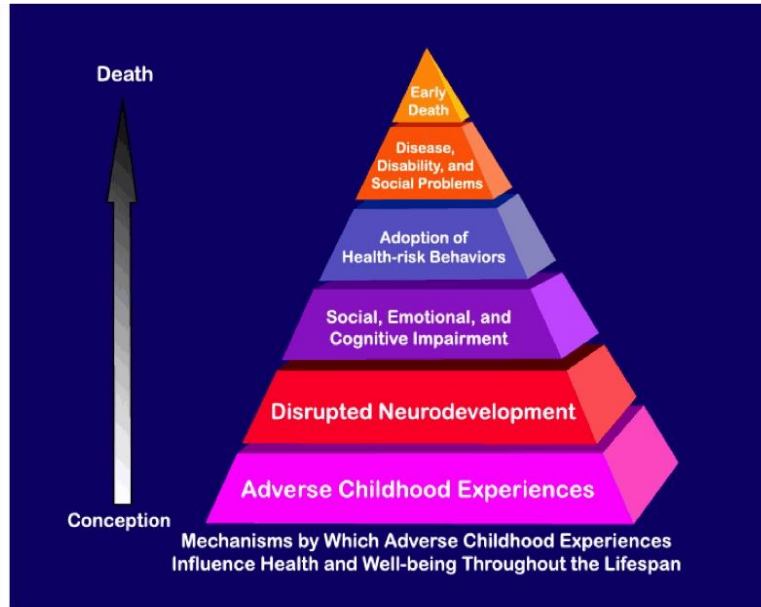
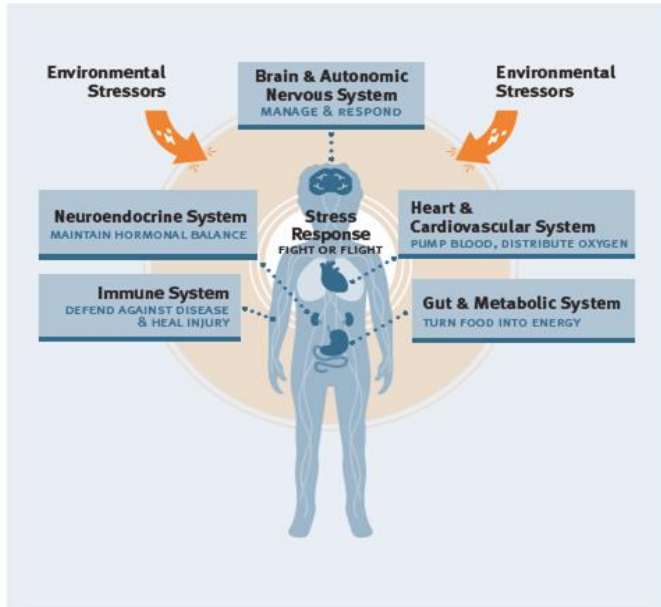
- Diferents estudis han demostrat canvis en la mida de l'hipocamp, cos callós, amígdala i escorça prefrontal.
- L'arquitectura cerebral alterada podria explicar, la forta associació entre EAP i els problemes posteriors en el desenvolupament **d'habilitats lingüístiques, cognitives i socioemocionals**.
- La **depressió, el trastorn d'estrès posttraumàtic i l'ús de substàncies** són les patologies de **Salut Mental** més relacionades amb les experiències adverses primerenques.
- També el **sistema immunològic, cardiovascular i metabòlic**.

Each type of executive function skill draws on elements of the others.

Conseqüències de les violències en la salut

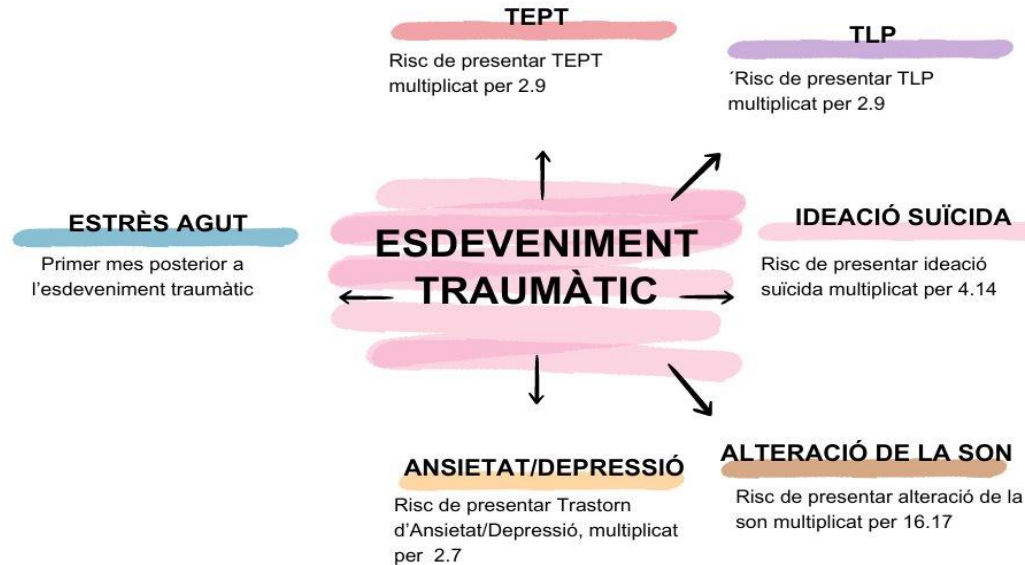
Risc per a la salut i resultats negatius en la vida, com més ACE més augmenta el risc.

www.cestudy.org

Center on the Developing Child HARVARD UNIVERSITY

Seqüeles en la salut mental

30-35% dels NNA que viuen una **situació traumàtica** desenvolupen un **TEPT** (NICE, 2005, 2018).

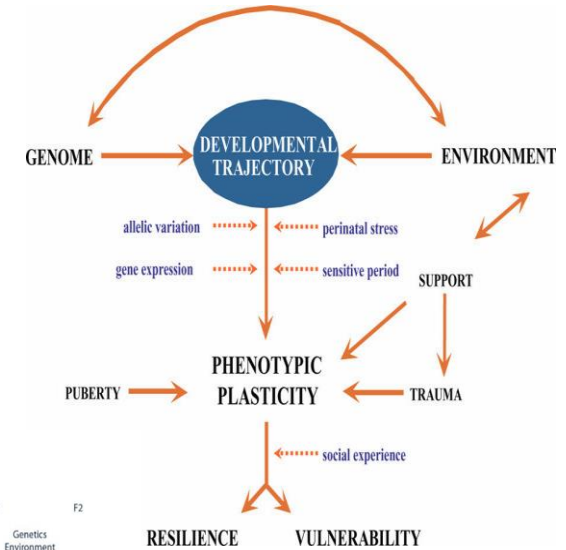
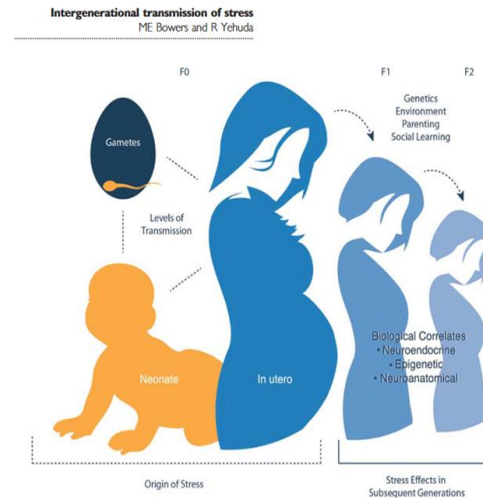
Risc incrementat de:

- TCA x 2.72
- Problemes de son x 16.17
- Intents de suïcidi x 4.14

Chen et al. (2010)

Cicle intergeneracional de la violència

- Els **canvis epigenètics** (alterant l'expressió dels gens sense modificar-ne l'ADN) en resposta a l'exposició a l'estrès no es limiten a l'individu exposat, sinó que es transmeten de generació en generació perpetuant els efectes adversos.
- L'**estrès dels progenitors pot ser transmès** a la seva descendència en 3 punts:
  - Gàmetes
  - Intrauterí
  - Vida postnatal
- Provocant canvis epigenètics en les següents generacions, amb alteracions neuroendocrines i neuroanatòmiques.

Trauma Violence Abuse. 2009 October ;
10(4): 389–410.

Impacte econòmic

Experiències adverses primerenques Infantil

Espanya	1,2% producte interior brut = 17 mil milions \$
EEUU	1,3 mil milions \$ víctima fatal
Europa	581 mil milions \$
Alemanya	129 mil milions \$
Italia	13 mil milions €

S'estima que a Espanya la VSI té un cost a la societat aproximat de **1.275 milions € anuals**
Informe Fundació EDUCO 2024

Violència Sexual

EEUU	REGNE UNIT (2012-2013)
125.000 \$ per víctima 23 mil milions \$ anuals	1,6 - 3,2 mil milions £

ESPANYA (2015)	
Costos sanitaris	850 milions €
Costos educatius	4 milions €
Costos judicials	70 milions €
Costos serveis-prestacions socials	56 milions €

FACTORS DE RISC I PROTECCIÓ

Conceptes claus

Situació de risc

El desenvolupament i el benestar de l'infant o l'adolescent es veuen limitats o perjudicats. Qualsevol circumstància personal, social o familiar.
Per a la protecció efectiva de l'infant o l'adolescent no calgui la separació del nucli familiar.

Factors de risc

Anomenem factors de risc aquelles circumstàncies que augmenten la probabilitat que s'exerceixi violència, o puguin comprometre el desenvolupament de la persona que es cuida.

Desempament

Els NNA es troben en una situació en què els manquen els elements bàsics per al desenvolupament integral de la personalitat. Per a la seva protecció efectiva cal aplicar mesures que impliqui la separació del nucli familiar.

Factors de Protecció

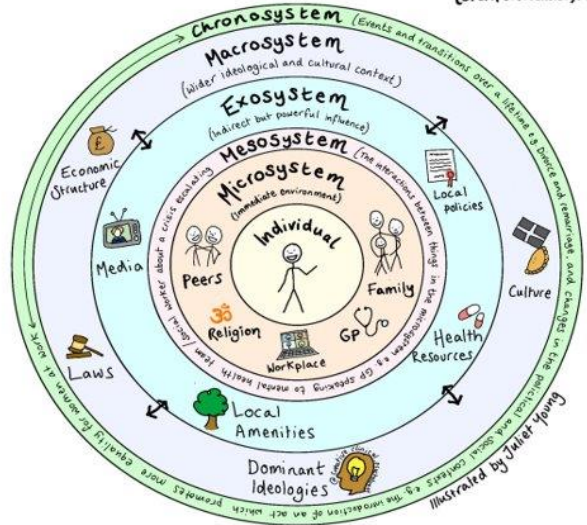
Aquelles influències que modifiquen la resposta d'una persona davant algun risc en una direcció més positiva que la que caldria esperar. Compensa/amorteeix indicadors de risc.

Valoració factors de risc i protecció. Responsabilitat compartida.

Interseccionalitat

Ecological Systems Theory (Bronfenbrenner, 1979)

SIGNES I SÍMPTOMES DE DETECCIÓ

Indicadors de violència sexual Infantil

1. Verbalització (revelació)
2. Conductes sexualitzades, coneixements no apropiats per l'edat
3. Canvis de conducta bruscs (baix rendiment acadèmic, ús de substàncies, relacions de risc, aïllament social, agressivitat...)
4. Ansietat, depressió, baixa autoestima
5. Conductes autolesives
6. Intents de suïcidi
7. ITS: *Neisseria gonorrhoeae*, *Chlamydia trachomatis*, *Trichomonas vaginalis*, *Treponema pallidum*, o VIH.
8. Embaràs

Possible Warning Signs

While not always present, warning signs may include:

Strong efforts to avoid, or to be with, a specific person without an obvious reason

Displaying knowledge or interest in sexual acts that are inappropriate to his or her age

Pain when toileting, trouble walking or sitting, or pain, itching, bleeding, or bruises in or around the genitals

Sudden changes in behavior, such as becoming more withdrawn, or being more aggressive toward family friends, pets, or toys

Unexplained episodes of anger, rage, or moodiness

Sleep disturbances, such as nightmares or bedwetting

Difficulty concentrating or staying on task, irritability, lacking motivation, and showing little or no emotion

The last four warning signs can be signs of stress which may or may not be related to sexual abuse. If your child has any physical symptoms such as pain, itching, bleeding or bruising, seek medical care right away. Remember, children may not react as adults might expect. Often there are no warning signs.

Indicadors de violència sexual infantil

Canvis bruscs en la conducta o l'estat emocional del NNA.

- Sentiments de desesperança, tristesa. Depressió.
  - Por generalitzada, intensa, por a la soledat i ansietat.
  - Culpabilitat.
  - Vergonya.
  - Desconfiança, rebuig cap a determinades persones i aïllament social.
  - Hostilitat i agressivitat.
  - Conductes sexualitzades.
  - Alteració del son, malsons.
- Canvis en la orèxia.
  - Somatitzacions
  - Dificultats de concentració, problemes acadèmics.
  - Pèrdua en el control d'esfínters.
  - Baixa autoestima.
  - Rebuig del propi cos.
  - Autolesions, conductes de risc.
  - Simptomatologia posttraumàtica.

NICE (2017); Save The Children (2020).

Indicadors de violència física

Indicadors d'alerta més habituals davant de la sospita de maltractament

- Retard en l'assistència mèdica.
- Història inversemblant (no s'associen signes i símptomes).
- Etiologia i mecanisme de lesió que no concorden.
- Història clínica contradictòria entre pares i mares.
- Antecedents d'episodis similars.
- Hiperfreqüentació a urgències.
- Actituds passives davant les lesions de l'infant.
- Absentisme a les visites programades.
- Canvi sistemàtic de pediatre, de serveis de salut i d'urgències.
- Múltiples accidents o traumatismes.
- Millora clínica inexplicable durant un ingrés hospitalari.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

061 CatSalut Respon
canalsalut.gencat.cat

©Generalitat de Catalunya, 2019

TEN-4-FACESp

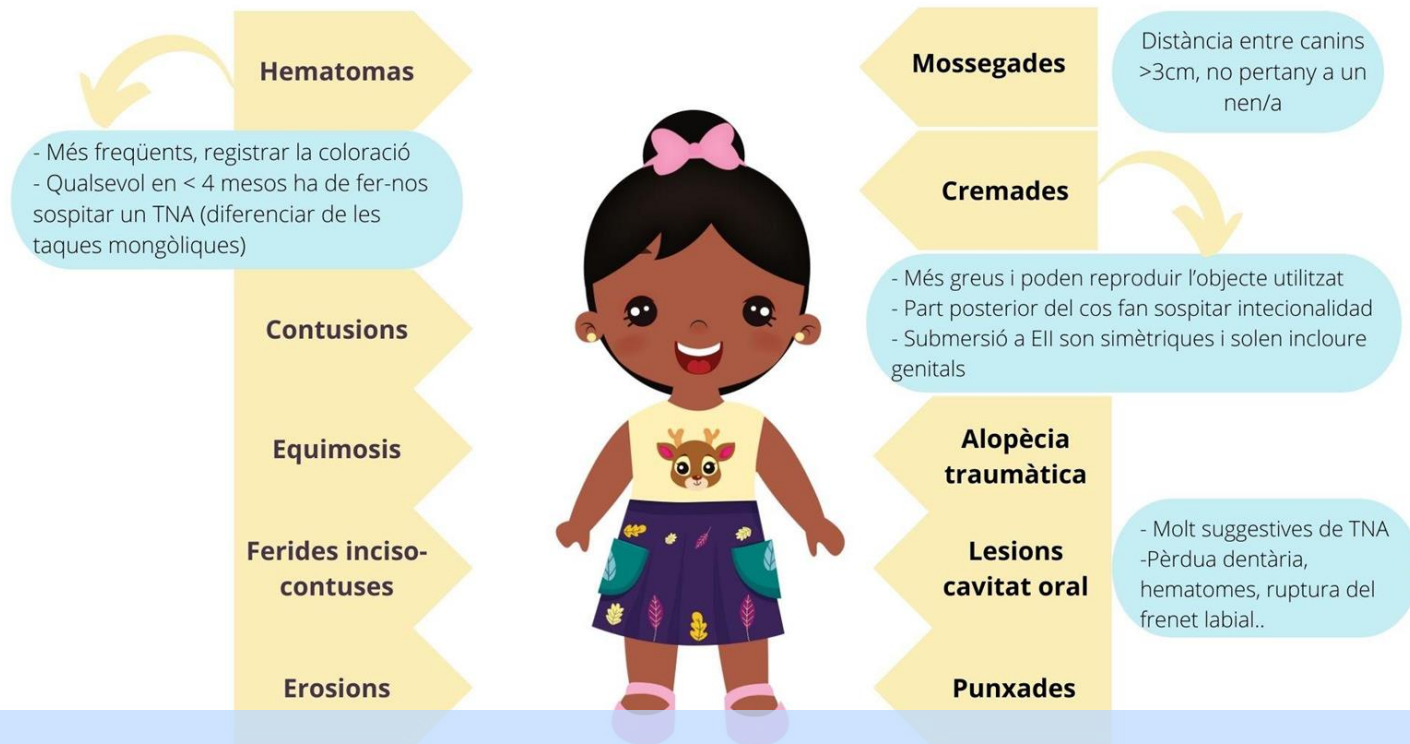
Bruising Clinical Decision Rule for Children < 4 Years of Age

When is bruising concerning for abuse in children < 4 years of age? If bruising in any of the three components (Regions, Infants, Patterns) is present without a reasonable explanation, strongly consider evaluating for child abuse and/or consulting with an expert in child abuse.

<p>TEN Torso Ears Neck</p> <p>FACES Frenulum Angle of Jaw Cheeks (<i>fleshy part</i>) Eyelids Subconjunctivae</p> <p>REGIONS</p>	<p>4 months and younger</p> <p>Any bruise, anywhere</p> <p>INFANTS</p>	<p>Patterned bruising</p> <p>Bruises in specific patterns like slap, grab or loop marks</p> <p>PATTERNS</p>
<p>See the signs Unexplained bruises in these areas most often result from physical assault. TEN-4-FACESp is not to diagnose abuse but to function as a screening tool to improve the recognition of potentially abused children with bruising who require further evaluation.</p> <p>TEN-4-FACESp was developed and validated by Dr. Mary O'Leary-Pierce and colleagues. It is published and available for FREE download at forhealthchildren.org/ten-4-facesp.</p> <p>Ann & Robert H. Lurie Children's Hospital of Chicago</p> 		

<https://faceitabuse.org/for-professionals/health-professionals/>

Indicadors de violència física

- **Lesions sentinella**, per petites que siguin, són presents en els casos més greus de maltractament (25-30%)
- Les lesions cutànies en els **lactants que no gategen** són excepcionals → la seva freqüència augmenta amb la mobilitat del nen, sobretot en zones exposades (cames, colzes i genolls)

Lesions osteo-articulars

Edat

Localitzacions

Múltiples

Fractures d'ossos llargs

Metàfisi **“nansa de galleda”** i **“corner”**:
torsió i estirament forçat

Espiroides o obliqües:
Compressió i fixació amb rotació simultània

Fèmur < 1 any
Húmer < 3 anys

Fractures costals

Sobretot fractures d'arcs posteriors i laterals

Fractures vertebrals

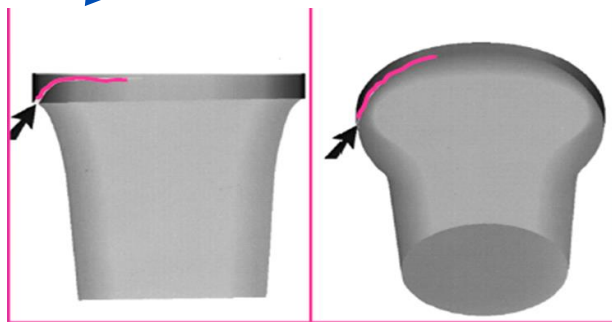
Per impacte directe o hiperflexió forçada

Fractures cranials

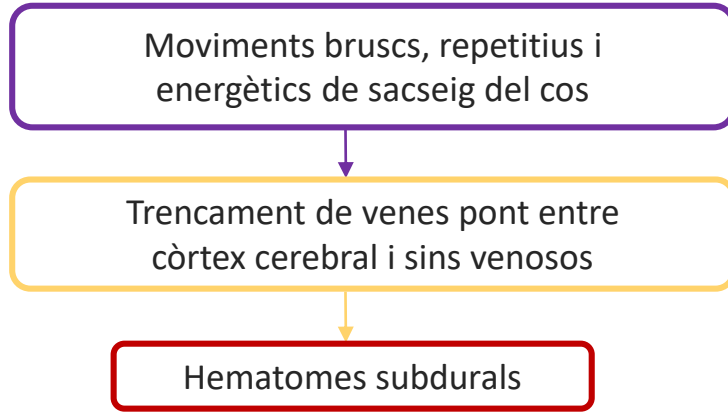
Lineals, o no, bilaterals, travessen sutures, deprimides

Fractures múltiples i diferents estadiatges!!

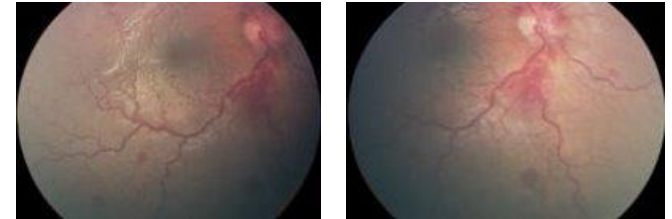
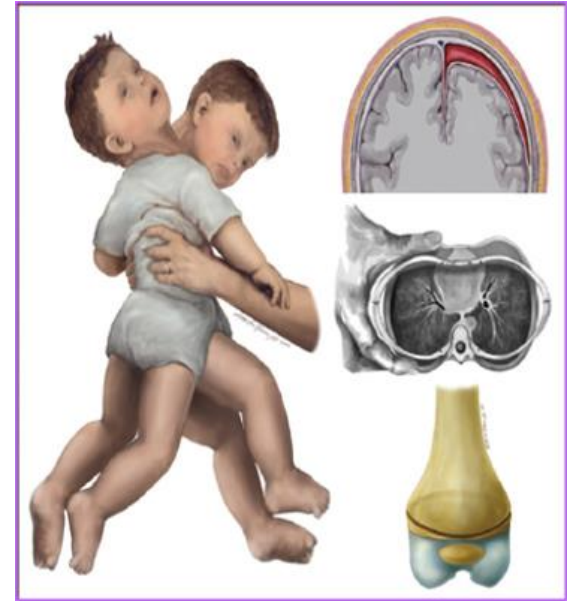
Probabilitat de violència estimada: 30%

Traumatisme Cranial Abusiu

- Desencadenant més freqüent: **plor inconsolable**.
- **Clínica:** vòmits, augment del perímetre cranial, irritabilitat, apnees, convulsions. Mal pronòstic
- **Proves complementàries:** Sempre prova d'imatge cerebral, analítica, fons d'ull i seriada esquelètica.
- L'hemorràgia subaracnoïdal o parenquimatosa s'associen a lesió axonal difusa, amb una **morbimortalitat important**.

Traumatisme Cranial Abusiu

Sacsejar un nadó és perillós

Un nadó no té prou força per mantenir subjecte el seu cap. Si el sacsegeu, el cap trontollarà en tots els sentits. Si el cap topa amb un objecte dur, potser no es produirà una lesió visible, com en els infants més grans o els adults, sinó que pot sagnar per dins, en la zona del cervell. També les manipulacions brusques sense suport del cap o bé el fet de llançar l'infant enlaire poden esdevenir perilloses.

La majoria de les lesions dels infants guareixen ràpidament i sense seqüeles. No passa el mateix, però, en el cas de les lesions del crani o del cervell, que poden comportar una malaltia greu o la mort.

Assegureu-vos que totes les persones que tenen cura del nadó coneixen els riscos que pot generar aquesta maniobra.

Demaneu ajuda

Els professionals de salut i serveis socials us poden ajudar.

Si teniu dubtes, consulteu als

- Professionals dels equips de pediatria o medicina de família.
- Professionals de llevadora.
- Professionals dels serveis socials.

Aquest tríptic és una versió de la primera edició en català elaborada per l'Associació Catalana per a la Infància Maltractada i, en particular, la seva delegació de les Terres de Ponent.

S'agraeix a la Fondation Suisse Enfants & Violence que hagi autoritzat la difusió del document *Au secours! Mon bébé ne cesse pas de crier. Conseils aux parents.*

B 14218-2020

Auxili! NO PARA DE PLORAR

Consells
per a qui té cura d'un nadó

/Salut

Generalitat
de Catalunya

ACTUACIÓ I ACOMPANYAMENT EMOCIONAL

Dispositius implicats en la detecció i atenció

Aspectes claus en l'abordatge

EVITAR VICTIMITZACIÓ
SECUNDÀRIA. CREURE
L'INFANT

PROTEGIR/PRESERVAR
AL/LA NNA DE L'ACCÉS DEL
P.A. PROPORCIONAR ESPAI
SEGUR

INFORMAR DE LES
ACTUACIONS NNA

CELERITAT/DILIGÈNCIA
DEGUDA.

ESPECIALITZACIÓ/FACILITA
DOR

RESPECTAR INTIMITAT NNA

Aspectes claus en l'abordatge

1

Presentació dels/de les professionals que l'atendran i assignació de referent.
Explicar quins seran els procediments que es duran a terme.

2

- Garantir la seguretat física i emocional.
- Informar i garantir la privacitat.
- Cobrir les necessitats bàsiques.
- No fer falses promeses.
- No treure importància ni dramatitzar el motiu de consulta.
- Compartir les reaccions bàsiques d'estrès esperables en un context d'urgències/ingrés hospitalari.

3

Informar sobre altres professionals que acudiran a conèixer al NNA.

PREVENCIÓ

Professionals de l'escola

- Propiciar un clima de comunicació positiu i facilitador
- Potenciar l'existència de referents professionals i la creació del vincle
- Afavorir les relacions positives amb els iguals
- Transparència en relació a la intervenció per part del personals de l'escola

★ *La **intervenció** ha de respondre a les necessitats de la NNA més enllà de si la situació de violència sexual*

Prevenció: Missatges i creences desprotectores

- “No surtis, no hi vagis, queda’t aquí, a prop meu”
- “Fes-me cas a mi, jo sé millor el que tu necessites”, “Això que dius és una tonteria”, “No siguis exagerat/da”
- “Obeeix i calla”, “fes-ho perquè ho dic jo i soc el teu entrenador/a”.
- “Defensa’t sol/a”, “sigues fort/a”, “no et queixis”
- “No li diguis a la teva mare/al teu pare...”
- No legitimar la violència emocional com a part de les relacions.

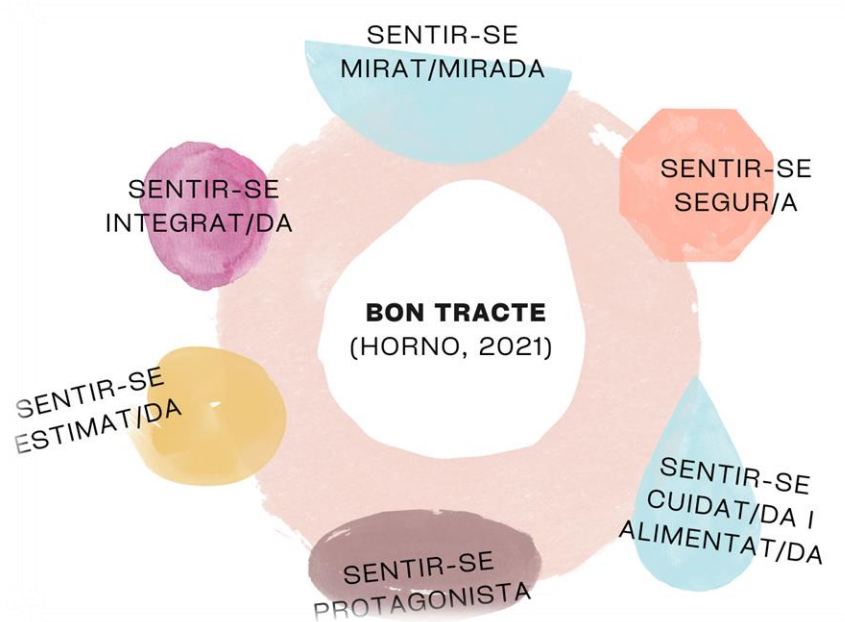

Prevenció: Drets personals assertius

- **Dret a ser tractat amb respecte i dignitat**
- **Dret a expressar els meus propis sentiments i opinions**
- Dret a ser escoltat i reconegut
- Dret a sol·licitar informació i ser informat
- **Dret a dir que no**
- Dret a canviar d'opinió
- Dret a equivocar-me
- Dret a gaudir

Eines psicoeducatives: BON TRACTE INFÀNCIA

Pepa Horno (2021)

Per potenciar i aconseguir una bona salut mental dels NNA cal assegurar-los llaços afectius de qualitat (bon tracte), incondicionals, estables i continus (Bowlby, 1972; Stern, 1997; Barudy, 1998 i Cyrulnik, 1994).

Eines psicoeducatives: educació afectiu- sexual

- ✓ No forçar a donar mostres d'afecte
- ✓ Sentir sí, sentir no
- ✓ Parts íntimes del cos
- ✓ Secrets bons i dolents
- ✓ Situacions bandera verda i vermella
- ✓ Estratègies d'autoprotecció
- ✓ Sexualitat saludable: respecte, confiança, comunicació, consentiment.
- ✓ Aspectes relacionats amb l'ús de noves tecnologies

L'educació afectiu-sexual s'educa.

Ens acompanya al llarg de tota la vida.
És un dret sexual dels NNA.

L'educació afectiu-sexual ajuda a millorar les actituds respecte a la salut sexual i reproductiva, però a més a més contribueix en la prevenció i reducció de la violència i la discriminació de gènere (UNESCO, 2018).

Eines psicoeducatives: educació afectiu- sexual

SENTIR SÍ, SENTIR NO

Generalitat de Catalunya

<https://ajuntament.barcelona.cat/infancia/es/canal/sentir-que-si-sentir-que-no>

Eines psicoeducatives: educació afectiu- sexual

Privacitat i autonomia

- Canviar-se de roba
- Lavabo
- Bany
- Conductes de masturbació

Eines psicoeducatives: educació afectiu- sexual

Nivells de relació afectiva

- ▶ Lliure
- ▶ Conscient
- ▶ Pausat
- ▶ Segur

(Pepa Hornos)

señales de alarma

Para reconocer un vínculo dañino

(sea en la pareja, familia u otra relación profunda):

Eines psicoeducatives: educació afectiu- sexual

Característiques de les relacions de parella en l'adolescència

- Intensitat
- Duració i entorn
- Xarxes socials
- A vegades, cicles de control creixents amb certa normalització.

Treballar mites de l'amor romàntic:

- L'amor pot amb tot.
- Buscar la “media naranja”
- La gelosia com a mostra d'amor.
- “Amores sufridos son los más queridos”

Mirada crítica als rols i estereotips de gènere.

Ús de noves tecnologies

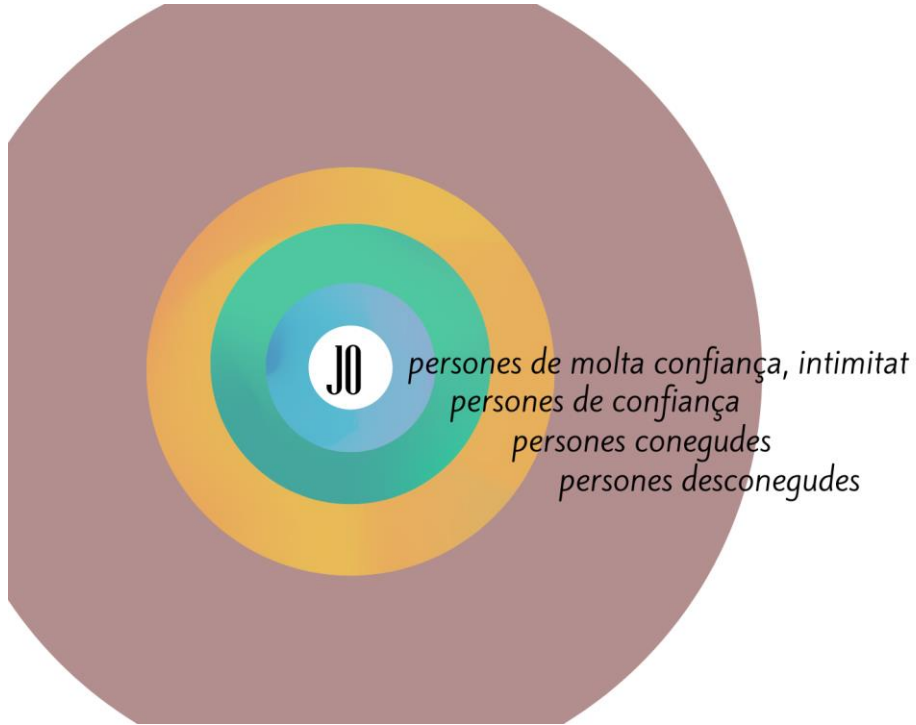
- Educació afectiu-sexual
  - Sexualitat
  - Ús segur i responsable de les tecnologies.
- Aplicació efectiva de l'edat mínima per l'accés als serveis d'internet i del consentiment per compartir dades de caràcter personal.
- Campanyes de sensibilització i conscienciació.
- Campanya #AMiNoMenganyen d'eduCAC, el programa d'educació en comunicació del Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

<https://www.aminomenganyen.cat/index.html>

Save The Children (2019). *Violència Viral*

Prevenció: Estratègies d'autoprotecció

- Contacte ocular
- Dir que NO.
- Empènyer, apartar.
- Buscar a un adult de confiança: cercles de confiança.
- El principal missatge de prevenció: **DEMANAR AJUDA.**

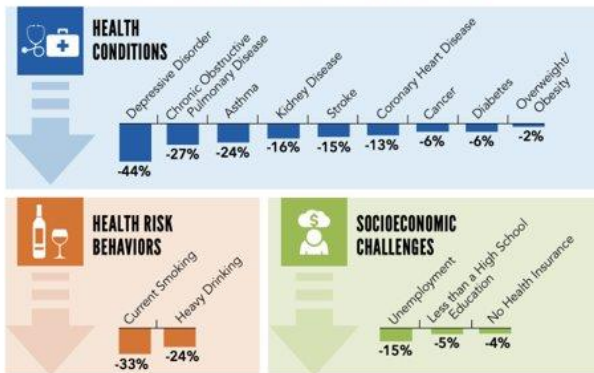
Prevençió de les violències, importància en salut

Preventing ACEs could reduce a large number of health conditions.

SOURCE: National Estimates based on 2017 BRFSS; Vital Signs, MMWR November 2019.

Potential reduction of negative outcomes in adulthood

SOURCE: BRFSS 2015-2017, 25 states, CDC Vital Signs, November 2019.

We Can Create Positive Childhood Experiences

The science of ACEs also reveals opportunities to improve the lives of all children and adults.

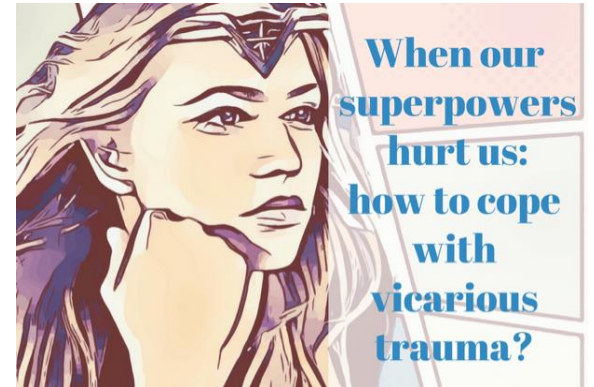
- Strengthen families' financial stability**
  - Paid time off
  - Child tax credits
  - Flexible and consistent work schedules
- Promote social norms that protect against violence**
  - Positive parenting practices
  - Prevention efforts involving men and boys
- Help kids have a good start**
  - Early learning programs
  - Affordable preschool and childcare programs
- Teach healthy relationship skills**
  - How to handle conflict
  - Negative feeling management
  - Pressure from peers
  - Healthy non-violent dating relationships
- Connect youth with activities and caring adults**
  - School or community mentoring programs
  - After school activities
- Intervene to lessen immediate and long-term harms**
  - ACEs Education
  - Therapy
  - Family-centered treatment for substance abuse

Cuida't a tu i als del voltant

Davant de llargues jornades de feina, alta responsabilitat, treballar atenent el malestar i patiment d'altres persones, estar a primera línia d'accidents i esdeveniments traumàtics (físics o psicològics)... et pot afectar i generar estrès.

- En els moments de descans, concentra't en el que estàs fent i tracta de no pensar ni parlar dels casos que has atès.
- És important la creació d'un espai d'equip on poder parlar i abordar l'afectació emocional que implica la feina i/o casos puntuals.
- Escolta les teves necessitats físiques i emocionals.
- Busca activament moments on dur a terme activitats que t'ajudin a distreure't de la feina.
- Si sents que el motiu de consulta a urgències del pacient et resultarà difícil de manejar emocionalment, demana que se t'assigni un altre pacient.

PROPOSTES DE MATERIAL PRÀCTIC

Llibres d'educació afectiu-sexual

Guia d'educació afectiu-sexual

https://www.observatoriodelainfancia.es/ficherosoia/documentos/7399_d_guia-educacion-afectivo-sexual-2021.pdf

Señales de alarma

Para reconocer un vínculo dañino

(SRA EN LA PAREJA, FAMILIA U OTRA RELACIÓN PROFUNDA):

TE CONTROLA:

- Te pide que le envíes la ubicación de donde estás y fotos para ver lo que haces y con quién y te lo justifica porque "se preocupa por ti".
- Te pide las contraseñas de tus redes sociales y de tu móvil y revisa tus mensajes y tus mails y te lo justifica diciendo que "entre vosotros no debe haber secretos".
- Te pide que elimines fotos donde sales con otras personas de las redes para "evitar que otros piensen mal de ti" o a eliminar amigos o conocidos de las redes porque "seguro que quieren algo contigo".

No olvides que querer de forma sana implica confiar. La intimidad se comparte, no se exige y querer a alguien no implica contarle todo.

TE AISLA:

- Cuestiona tus amistades y a tu familia encontrando defectos y diciendo que no te conocen bien o no te quieren y lo justifica diciendo que "ellos no saben lo increíble que eres, sólo lo veo yo", o habla mal de ellos.
- Quiere que lo hagáis todo juntos y no te deja salir cada uno por separado y lo justifica diciendo que "te quiere tanto que siempre quiere estar contigo, que no puede estar sin ti".
- Te limita tus actividades de ocio y estudio porque "necesita verte a diario".

No olvides que en una relación sana ambas personas son felices juntas pero también lo son separadas, compartir la vida no significa dejar de tener vida propia. Alguien que te quiere bien siempre querrá que te lleves bien con tu familia y tus amigos, querrá conocerlos y formar parte de tu mundo.

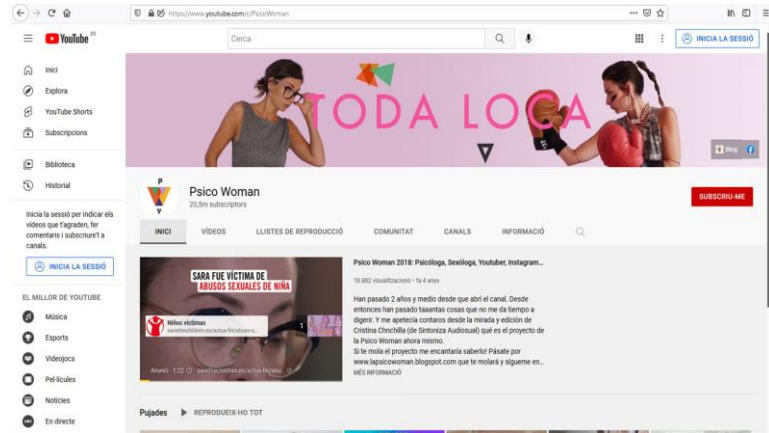
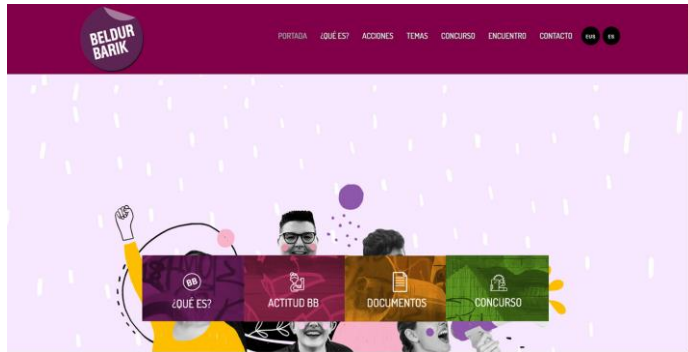
Guía per les famílies sobre pornografia

http://www.infocoonline.es/pdf/Tenemos_que_hablar_del_porno.pdf

Campanyes educació afectiu-sexual

- Canal de Youtube *PsicoWoman*: <https://www.youtube.com/c/PsicoWoman>
- Campanya *NotePierdas Sin Libertad no Hay Amor* de l'Ajuntament d'Andalusia: <https://www.youtube.com/watch?v=JR4ez2QYap8>
<https://www.juntadeandalucia.es/iamindex.php/areas-tematicas-coeducacion/campana/notepierdas-sin-libertad-no-hay-amor-2016>
- Programa *Beldur Barik* del País Vasc: <https://www.beldurbarik.eus/que-es/>

Estem al teu costat

Guia d'atenció a la violència sexual en la infància i l'adolescència per a les famílies cuidadores

Equip EMMA
Unitat d'Atenció a les Violències
vers la Infància i l'Adolescència

Moltes gràcies!

EQUIP EMMA

equipemma@vallhebron.cat

667 300 655

